

vaslatokról vitatkoznak most, és melyek voltak meghatározóak régebben? Milyen szerepet játszanak a német könyvtárak az információs társadalomban?

A könyvtárak oldala, a www.bibliotheksportal.de ezekre és még sok más kérdésre ad konkrét választ, könyvtárakról és könyvtári vonatkozású témákról gyűjt össze és csoportosít információkat. Az új portál központi belépést biztosít a könyvtárak világába. Az olyan aktuális témákon túl, mint az elektronikus publikálás vagy a könyvtárak alternatív finanszírozási lehetőségei, fontos adatokat és információkat szolgáltat az egyes könyvtárakról, a könyvtáros egyesületekről és intézményekről, projektekről, és közli a legfrissebb országos könyvtári statisztikát is.

Folyamatos és aktualizált információt nyújt a nemzetközi könyvtári együttműködésről, olyan, a nemzetközi érdeklődés középpontjában álló témákról, mint például az Unesco konvenciója a kulturális sokféleségről. A portál letölthető anyagokat is kínál, és a speciálisabb témákról annotált linkgyűjteményt ad. Friss hírek (RSS-lehetőség), eseménynaptár, valamint a külső oldalakra is elvezető keresőgép egészítik ki ezt a honlapot.

(Autoref. alapján)

Szakterületi tájékoztatási rendszerek

Lásd 64

Kutatás és termelés információellátása

Lásd 76

Vezetés, irányítás

Tervezés

08/056

KETTUNEN, Juha: The strategic evaluation of academic libraries = *Libr.Hi Tech.* 25.vol. 2007. 3.no. 409-421.p. Bibliogr.

A felsőoktatási könyvtárak stratégiai terveinek értékelése

Egyetemi könyvtár; Esettanulmány [forma]; Hatékonyság; Tervezés

A tanulmány célja a felsőoktatási könyvtárak hálózati stratégiáinak elemzése és a stratégiai tervek értékeléséhez és megvalósításához egy hasznos módszer leírása. A *balanced scorecard* módszert (kiegyensúlyozott stratégiai mutatószámrendszert) az intézmények keretként használhatják stratégiai terveik és azok megvalósításának bemutatására. Ez a módszer általános keretet nyújt a stratégia és a teljesítmény több szempontú értékeléséhez. A szerző a stratégiai térkép fogalmát használja, hogy az együttműködő könyvtárak stratégiai terveinek célkitűzéseit illusztrálja. A tanulmány hozzájárul a könyvtárak stratégiai tervezésének és gyakorlatának jobb megismeréséhez. Az eredmények hasznosak lehetnek azok számára, akik költséghatékonyságra törekcszenek a könyvtárak egyre bővülő hálózati együttműködésével.

(Autoref.)

Lásd még 26

Munka- és rendszerszervezés, értékelés

08/057

KOENIG, Marie-Hélène - REDOUTEY-LE BLEIS, Francine [et.al.]: Quels appuis pour l'encadrement? L'expérience de la Bibliothèque nationale de France = Bull.Bibl.Fr. 52.tom. 2007. 5.no. 47-50.p.

Res. angol, német és spanyol nyelven

Milyen támogatást élvez a felsővezetés? A Francia Nemzeti Könyvtár tapasztalatai

Képesítés; Nemzeti könyvtár; Továbbképzés; Vezetés

Már a BnF új Szajna-parti épületébe való költözés előtt lehetett tudni, hogy „valami egészen más, valami egészen új” kezdődik a nemzeti könyvtár életében. Új épület, újfajta elérhetőség, más felhasználók, másság, újdonság olvasónak, személyzetnek egyaránt, amely teljesen különböző, az addig megszokottól eltérő munkamódszert igényel.

Mindenekelőtt megkezdődött a pénzügyi törvényeknek, előírásoknak, szabályoknak megfelelő tevékenység megszervezése: olvasók és dolgozók számára egyaránt. Ez a gazdaságosságot állandóan szem előtt tartó szervezés fogta keretbe a mindennapok tevékenységét, és adta a napi munka ritmusát. Szintén ennek a következménye az, hogy végiggondolták a nemzeti könyvtár vezetői testületének hierarchiáját is az alábbi négy szempontból: általában a munkaerő továbbképzése, a speciális szakemberek továbbképzése, belső coaching (közös tréning) nyújtása, valamint annak hangsúlyozása, hogy a könyvtári munka egészét összefüggéseiben kell látni, megszervezni és rendszerbe foglalni. A munkavégzés ugyanis csak így lehet gazdaságos.

A BnF-ben 2005/2006-ban kifejlesztett szakmai kompetenciák kézikönyvében öt fő tevékenységi kört rendeltek egy-egy, a hierarchiában sze-

replő vezető mellé. Ehhez társult egy teljesen új könyvtári tevékenység: egy olyan szakember, akinek a feladata, hogy vezessen, tájékozzon és tájékoztasson, szervezzen és lelkesen tevékenykedjen mindig egy adott munkaterületen. Mindezek az elvárások körülbelül 150 főt érintenek, akik a hierarchia vezetői tisztségét töltik be.

A BnF saját és előre megtervezett képzési politikát alkalmaz. Ez szintén előre megtervezett, kész képzési formákból áll, amelyek igény szerint módosíthatók. 2006-ban majd 2000 dolgozót több mint 11 ezer munkanapban képeztek tovább. Vannak szokásos ún. „standard” és speciális képzések. Mindegyik megtervezése a kérő és a kérést teljesítő, a továbbképző szolgálat munkatársainak közös feladata. A képzésért felelős szolgálat tevékenységi köre a tervezés. Szükség esetén belső szaktanácsadó is igénybe vehető ehhez. A képzés a könyvtári munkaterületek egészét átfogja: a katalogizálástól az adminisztráción keresztül a technikai-informatikai megvalósításokon át akár a személyzet nyelvtudásáig vagy a rendszerekben használt nyelvekig mindent. A menedzsment területén a módszertani és megvalósítási kérdések kerülnek előtérbe.

A 2000-es évektől a modernizációs „LLL-szemlélet” vagyis „az élethosszig tartó tanulás” szemlélete a közönséget éppúgy érintette, mint a szakmabelieket. Ezért ehhez azokat a projekteket részesítik előnyben, amelyek az információfeltárás és -visszakeresés technikai fejlődését és az ezekhez szükséges kompetenciákat fejlesztik. A változások követése kollektív és egyéni módon is történhet. Mindez attól függ, hogy a szervezet organigrammjában az adott személy, vezető hol helyezkedik el. A BnF emberi erőforrás gazdálkodó csoportja szintén alkalmazza a coachinget, azt a teljesítménynövelő tréninget, amelynek során a vezető folyamatosan együttműködik a beosztottakkal a teljesítmény növelése és a szakirányú készségek, képességek fejlesztése érdekében. A szakma megerősítésének ezek az új formái bizonyítha-

tóan elengedhetetlenek a jövőben várható nagy változások miatt.

(Pajor Enikő)

08/058

PINTO, María - BALAGUÉ, Nuria [et.al.]: Evaluación y calidad en las bibliotecas universitarias. Experiencias españolas entre 1994-2006 = Rev.Esp.Doc.Cient. 30.vol. 2007. 3.no. 364-383.p. Bibliogr.

Res. angol nyelven

Értékelés és minőség az egyetemi könyvtárakban: spanyol minőségmenedzsment tapasztalatok 1994-2006 között

Egyetemi könyvtár; Hatékonyság; Vezetés

A minőségmenedzsment (és a TQM) az utóbbi tíz év folyamán vált ismertté és került bevezetésre a spanyol egyetemi könyvtárak körében.

Egyetemi téren az első komoly, a minőséget előtérbe helyező projekt az egyetemi rendszer minőségét értékelő kísérleti program volt 1992-1994 között, melyben 16 egyetem vett részt. Hozadékként megkezdődtek az önértékelési folyamatok, az értékelés metodikájának egységesítése, és a spanyol egyetemek értékelését célzó projekt megtervezése. 1994-95-ben négy spanyol egyetemi könyvtár a felsőoktatás minősége értékelésének európai „pilot project”-jében vett részt, majd 1995-ben önkéntes részvétellel megindult az egyetemi minőségértékelés országos programja (*Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades – PNECU*), melyben 55 egyetem és azok számos részlege vett részt. A PNECU keretében több egyetem értékelésére került sor, kidolgoztak egy dokumentumot az egyetemi minőség intézményi programjához, és egy kalauzt a szolgáltatások értékeléséhez, mindkettőt az EFQM modell alapján.

1999-2000-ben néhány egyetemi könyvtár vizsgálatára is sor került a könyvtárértékelési vezérfonal alapján. 1998-ben brit minta alapján ki-

dolgozták a katalán könyvtárértékelési kalauzt (*Guia d’Avaluació dels serveis bibliotecaris*), melynek alapján 1998-2001-ben elkészült a katalán egyetemi könyvtárak első értékelése, és egyikük (a Barcelonai Autonóm Egyetem könyvtára) egyidejűleg bevezette az ISO 9002 alapú minőségbiztosítási rendszert.

2001-2006 között az egyetemek tanácsa által létrehozott második egyetemi minőségi program folytatta az egyetemek minőségvizsgálatát, és dolgozott az európai uniós módszerekhez és eszközökhöz illeszkedő minőségbiztosítási rendszerek megvalósításán (ez tükröződik többek között a spanyol egyetemi könyvtárhálózat – REBIUN – stratégiai tervében is). Ugyanekkor működött az andalúziai egyetemek minőségi terve, 2006-2007-ben pedig új dokumentum alapján zajlik a katalán egyetemi könyvtárak második minőségértékelési folyamata.

Ami a jövőt illeti, a bolognai nyilatkozat alapozta meg azokat a fejleményeket, illetve teremtette meg azt az új környezetet, amely követelményrendszerének meg kell felelnie az egyetemi könyvtáraknak is. Közlebbtről a 2005-ös bergeni konferencián vált ismertté a „Kritériumok és irányvonalak az európai felsőoktatás minőségének garantálásához” elnevezésű dokumentum, mely irányt szab a jövőnek. A jelenlegi helyzetben a spanyol egyetemi könyvtárak csak kisebb részében működik a folyamatos értékelésen alapuló szilárd és megbízható minőségirányítás. Valamivel több könyvtárban most folyik, az első intézményi értékelést követően a minőségirányítás konszolidációja. Meglehetősen nagy számú az egyetemi könyvtárak harmadik csoportja, amelyek még nem estek át sem önértékelési, sem külső értékelő folyamaton. A jövőben a hangsúly az új, tanuló-tanulás középpontú oktatási paradigma talaján álló minőségbiztosítási rendszereken lesz, valamint a hozzáférhető könyvtár elvén, melynek alapja a használók számára nyújtott szolgáltatások minőségének folyamatos jobbítása.

(Mohor Jenő)

Hogyan mutassuk be könyvtárunk értékét?

Felmérés; Használó; Hatékonyság; Közművelődési könyvtár

A könyvtáros szakma sohasem volt még ennyire értékközpontú, mint most. Ennek több oka is van: egyrészt a konzervatív politikai légkörben a döntéshozók folyton arról beszélnek, hogy a kormányzati munkát (a könyvtárakat is) „hatékonyabbá” kell tenni, „többet kell tenni kisebb ráfordítással”, másrészt a különböző pénzügyi botrányok felhívták a figyelmet az elkövetett visszaélésekre, amire a törvényhozás úgy reagált, hogy az intézményeknek újra kell gondolniuk, át kell szervezniük pénzügyi terveiket, tevékenységüket.

A most már bizalmatlanabb állampolgár aggodízik, hogy egyre kevesebbet kap adódollár-jaiért; továbbá számos egyéb kérdés – a véget nem érő „olajháborúk”, a csökkenő bérek, a növekvő bűnözés stb. – miatt bizalmatlanok a „szakértőkkel” szemben, akik a kormányzati és magánintézmények irányításához szükséges speciális hozzájárulástól beszélnek. Ezért az amerikai könyvtáros egyesület (ALA) úgy döntött, hogy a hangulatváltozás miatt az „érték” legyen a könyvtári kommunikáció kulcsszava. Ez hivatalosan 2006 januárjában az ALA új stratégiai tervében (ALAAhead to 2010) jelent meg, ahol az alábbi fontos célokat fogalmazták meg:

- a könyvtárak értékének és befolyásának erősítése,
- a kutatás és értékelés erősítése a könyvtárak értékének és hatásának bizonyítása révén,
- a könyvtárosok és a könyvtári személyzet értékének és befolyásának az erősítése.

Ezek a célok összecsengenek a könyvtárvezető egyre fokozódó növekvő értéknyilvánító törekvéseivel, amit jól összegez az a tanulmány,

melyet az *Americans for Libraries Council* adott ki *Worth their weight: an assessment of the evolving field of library valuation* (<http://www.actforlibraries.org/pdf/exec%20summary%20worth%20their%20weight.pdf>) címmel 2007 júniusában.

2006 végén készült el az IMLS (Institute of Museum and Library Services) támogatásával a könyvtári költség-haszon elemzés (cost-benefit analysis = CBA) módszertanáról egy tanulmány (*Measuring your library's value*), melynek segítségével tényszerűen kimutatható a könyvtári szolgáltatások értéke, illetve a ráfordítások megtérülése.

A legtöbb könyvtár azonban nem hajlandó ilyen drága és időigényes CBA elvégzésére, de a tanulmány néhány javaslatával segíteni próbál abban, hogy értékeiket megfelelő módon – és folyamatosan – népszerűsítsék lakókörnyezetükben. Nem elég megbízni egy munkatársat ezzel, hanem a könyvtárnak

- a) a minőségre koncentrálna példákkal kell kimutatnia, milyen fontos a használók (egyének és csoportok) számára;
- b) figyelemmel kell kísérnie, mit tartanak fontosnak az olvasók a könyvtári szolgáltatásokban – és erről nemcsak futó benyomásokkal, hanem pontos ismeretekkel kell rendelkezniük;
- c) olyan „nyelvezettel” kell népszerűsíteniük intézményük értékeit, hogy a használók megértsék.

Mit értékelnek a használók a könyvtár szolgáltatásaiban? – teszi fel a kérdést a szerző. Ha azt érzékelik, hogy a könyvtár számukra:

- 1) időt, pénzt és rengeteg utazást takarít meg;
- 2) dokumentumokat (könyveket, CD-ket, DVD-ket) biztosít;
- 3) személyre szabott szolgáltatásokat nyújt;
- 4) a felnőttek mellett a gyermekeknek is számítógép-használatot biztosít;
- 5) tartalmas értékeket biztosít a befizetett adókért cserében.

Sokan hajlamosak úgy beszélni a könyvtárról,

mintha templom volna, és különböző spirituális értékekkel ruházzák fel: noha nem ez a legfontosabb, hanem az, mit nyújt számunkra. Azért tartunk fenn könyvtárakat, mert a lakosság alapvető szükségleteit elégítik ki – felelősségteljesen és jól gazdálkodva a rájuk bízott pénzzel. Amikor tehát a könyvtárvezetők kommunikációs programjukat tervezik, ezt kell szem előtt tartaniuk. Ha nem ismerik fel, nem szervezik meg, és nem kommunikálják megfelelően azokat az értékeket, amelyeket az intézményük kínál használóik számára, hiábavalóak a nagy szavak arról, mit tesz a könyvtár a demokrácia védelmében, a honpolgárok kiművelésében.

(Murányi Lajos)

Lásd még 42, 50, 56

Pénzügyi és gazdasági kérdések

Lásd 32, 62, 76

Személyzet

08/060

CONNERS, David - McCARATHY, Laena: The jobs can be found = Libr.J. 132.vol. 2007. 14.no. 44-45.p.

El tudnak-e helyezkedni a frissen végzett könyvtárosok?

Könyvtárosi hivatás; Munkabér, alkalmazás; Pályakezdő könyvtáros

2005 őszén egy amerikai tanulmány azt állította, hogy a könyvtár szakon végzetteknek nehéz állást találniuk az alacsony fizetések és a kezdő pozíciók eltűnése miatt. Rachel Holt és Adrienne L. Strout indukcióval igazolta hipotézisét, azaz bizonyítékokat gyűjtött arra, hogy az új könyvtárosok számára a kezdő pozíciók terén hiány van (ld. a 05/363 tételszámú referátumot a KF 2005/4. számában ill. a MANCI adatbázisban). Most

éppen fordítva, dedukcióval vizsgálták ugyanazt a kérdést. Próbálták cáfolni azt a hipotézist, miszerint nincs hiány a kezdő könyvtárosi pozíciók terén. Nem sikerült.

Az eredeti, 2005-ös kutatás módszertanilag is kifogásolható néhány ponton. Nagyon kicsi mintán dolgoztak, ami torzíthatta az eredményeket. Egyértelműnek vették, hogy aki végez a felsőoktatásban, az meg is jelenik a munkaerőpiacon, pedig sokan még továbbtanulnak, mások eleve egy állásból jönnek el, ahová visszatérnek, mert a cég fizette a tanulmányaikat. Két kulcstényezőt nem vesz figyelembe az elemzés: a földrajzi mobilitást és az előzetes munkatapasztalatot.

A kutatásban a Library Journal éves felméréséből gyűjtöttek adatokat a frissdiplomásokról a 2000 és 2005 közötti időszakra vonatkozóan.

2002-től 2003-ra az álláskeresés átlagos hosszúsága a diploma megszerzése után 346 százalékkal nőtt, 1,3 hónapról 4,5-re. A vizsgált hat év alatt az álláskeresők legalább kétharmadának sikerült állandó teljes állást szereznie a szakmában, míg az akármilyen állást szerzők aránya 83 és 93 százalék között mozgott. Sőt 2003-ról 2004-re felére csökkent a munka nélkül maradók aránya (15-ről 7%-ra). A munkakeresés tehát hosszadalmas, de akik végigcsinálták, sikerrel jártak.

Túl sok pályázó lenne túl kevés állásra? Három éven keresztül 35 százalék körül volt azok száma, akik visszatértek munkaadójukhoz, és így nem jelentek meg diploma után a munkaerőpiacon álláskeresőként. Őket Holt és Strout a munkakeresők közé számították: azt állították, hogy 5000 frissdiplomás pályázott 4100 helyre. Ezzel szemben az igazság az, hogy csak 3250 fő keresett állást a vizsgált időszakban.

A Library Journal éves felmérései módszeresen azt mutatják, hogy az Egyesült Államokban földrajzilag nem egyenletesen oszlanak el a könyvtárosi állások, így a földrajzi mobilitás döntő tényező lehet. A kutatáshoz használt éves állások és fizetések elemzése az elmúlt években felhívja a figyelmet arra is, hogy olyan pályázókra van

szükség, akik már a könyvtárosképzés éveiben szereztek munkatapasztalatot.

Bár nem sikerült cáfolni, hogy ne lenne hiány a kezdő szintű állásokban, a szerzők óva intenek attól, hogy egy mozdulattal lesöpörjük Holt és Strout 2005-ös állításait. A helyzet további árnyalására a következő kérdések vizsgálatára lenne szükség:

- Vannak-e olyan kezdő álláskereső, akik rendelkeznek munkatapasztalattal, földrajzilag is mobilisak, és mégsem találnak állást?
- A sikeres álláskereső olyan képzőhelyekről jönnek-e, ahol nagyobb hangsúlyt fektetnek a gyakorlati tapasztalatszerzésre?
- Kielégíti-e a munkavállalók igényeit a könyvtárosképzés?
- Vannak-e olyan tapasztalt könyvtárosok, akik rendszeresen pályáznak kezdő állásokra kezdő fizetésért? Ha igen, miért?
- Zajlik-e a régen megjövendőlt nyugdíjazási hullám?
- Vannak-e olyan szakkönyvtári vagy nem könyvtári szakmai állások, amelyek segítenek felszámolni a kezdőállás-hiányt? Ha igen, akkor a könyvtárosképzés megfelelő szakembereket ad-e ezekhez az állásokhoz?

(Tóth Máté)

08/061

DESRICHARD, Yves - RANJARD, Sophie: Les offres d'emploi en bibliothèque. Une étude statistique d'après biblio-fr/Jobilise = Bull.Bibl.Fr. 52.tom. 2007. 5.no. 9-20.p. Bibliogr. lábjegyzetben.

Res. angol, német és spanyol nyelven

Könyvtári állásajánlatok. Statisztikai tanulmány a biblio-fr levelezőlista Jobilise szolgáltatása alapján

Képesítés; Munkabér, alkalmazás

Ez a vizsgálat a biblio-fr levelezőlista Jobilise szolgáltatásában meghirdetett állások statisztikai

adatait felhasználva jött létre azzal a céllal, hogy világossá tegye a munkáltatók elvárásait, a kívánt követelményeket, valamint az állások betöltéséhez szükséges ismereteket és végzettséget. Célja, hogy jobban megismertesse a könyvtári munkaerőpiacot, különös tekintettel az álláskezesőkre, és segítséget nyújtson a munkáltatóknak igényeik megfogalmazásában.

(Autoref.)

Marketing, közönségkapcsolatok

08/062

DI DOMENICO, Giovanni: Per un fund raising a misura di biblioteca = Boll.AIB. 47.vol. 2007. 1/2.no. 109-121.p. Bibliogr. jegyzetekben.

Res. angol nyelven

Fund raising könyvtári méretekben

Marketing; Támogatás -pénzügyi -társadalmi

A könyvtári *fund raising* egy speciális modellje annak, hogy megkeressük és szisztematikusan gyűjtjük azokat a kiegészítő alapokat (összeget) vagy más forrásokat, amelyek folyamatosan támogatják intézményi céljainkat, a könyvtári szervezet tevékenységét, projektjeit és fejlődését.

Egy korábbi cikkében a szerző a strukturálisan gyenge és kevésbé „látható” könyvtári szektor számára fontos kommunikációs aspektusokat tárgyalta: a fund raising stratégiai (és nem esetleges) jellegét; a könyvtárvezetés gyakorlatába való beillesztésének szükségességét; a költségek újragondolását a „láthatóság” szempontjából; a finanszírozókkal való összhang elengedhetetlen voltát (a számukra hasznos hangsúlyozásával); a „jó ügy” és a „társadalmi igazságosság” fogalmainak identitásbeli értékét; a könyvtár intézményi identitásának kialakítását és kommunikálását mint a fund raising stratégia fontos elemét és a

viszonyokat a könyvtár, szolgáltatásai és társadalmi hatása értékelése, finanszírozóival és közönségével szembeni felelőssége között.

A jelen cikk a lehetséges forrásokat veszi számba, de nem foglalkozik részletesen a pályázatokkal (ezek folyamatos figyelemmel kísérése alapvető követelmény) és az önfinanszírozás módjaival (egyreszintű szolgáltatások árazásától a kiadványok – és a duplumok, használt könyvek stb. – árusításán át a helyiség-bérbeadásig). A fund raising célcsoportjai közé tartoznak a polgárok, akik (Olaszországban) leginkább az orvosi és tudományos kutatásokat hajlamosak támogatni (29,6%), ezt a gyermekügyek (17,7%), a humanitárius (17%) és az országos szociális (11,8%) célok követik. Meglehetősen hátul áll (8,2%-kal) a kultúra, és még ez az arányszám is több részletből tevődik össze. A jelentős egyéni mecenatúra, vagy adományozás meglehetősen ritka jelenség. Az egyének megcélzásának egyik lehetősége lehet a „könyvtárkártya” kiadása, ami meghatározott összegért váltható, és több árazott szolgáltatás ingyenes igénybevétele, illetve plusz szolgáltatásokra, soronkívülségre jogosít. A könyvtár barátainak egyesülete nem annyira a közvetlen, inkább a közvetett támogatásra alkalmas: lobbizhat, segíthet a forrá-

sok felderítésében stb.

Az intézményi források között megkülönböztethetők a bank eredetű alapítványok és a vállalkozások, nagyvállalatok alapítványai és támogatásai. Az olasz bankok alapítványai által támogatott területek között első helyen áll a kultúra és a művészet, majd a jótékonykodás és az oktatás-nevelés következik. Viszont a kulturális-művészeti mecenatúrában belül az építészei és régészeti javak megőrzése (37%), majd a művészeti és irodalmi alkotások (22%) állnak az élen, míg a könyvtárak és levéltárak támogatására mindössze 3,3% jut. Egy felmérés szerint az ötven legnagyobb olasz vállalat döntő többsége szociális jellegű adományozást végzett, leginkább szolidaritási kezdeményezésekre, 80% kulturális eseményeket, rendezvényeket, 56% műalkotás és műemlék-restaurálást támogatott. A vállalkozás eredetű alapítványok által juttatott összegek 48%-a kulturális, 28%-a tudományos kutatási területen hasznosult. Míg a banki alapítványoknak általában meghatározott szempont- és preferencia-rendszerük van, a vállalkozói támogatások esetlegesebbek: sokkal nagyobb szerepe van a kölcsönös előnyökre épülő partnerség kialakításának.

(Mohor Jenő)

Felhasználók és használat

Általános kérdések

08/063

LÜDTKE, Helga: Reading about Osama Bin Laden - does that make you a Terrorist? Spuren des „USA Patriot Act” in amerikanischen Bibliotheken = BuB. 59.Jg. 2007. 9.no. 627-632.p. Bibliogr. 32 tétel.

Ha Osama Bin Ladenről olvasol, terroristává válsz? Az USA Patriot Act nevű törvényének hatása a könyvtárakra

Adatvédelem; Jogszabály -más területről; Tájékoztatás szabadsága

A személyi szabadságjogokat mindenkor tiszteletben tartó amerikai könyvtárosok két ízben kerültek e vonatkozásban szembe az államhatalommal: a hidegháborús McCarthy időszakban és a szabadságjogokat korlátozó Bush kormányzattal a terrorizmus elleni harc meghirdetése után.

A 2001. szeptember 11-i terrortámadást követően az ALA (American Library Association)